

ОРГАНІЗОВАНА ЗЛОЧИННІСТЬ У СФЕРІ НАРКОБІЗНЕСУ

ЖАРОВСЬКА Ірина Мирославівна - доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри теорії та філософії права, Навчально-науковий інститут права та психології Національного університету "Львівська політехніка"

СОРОКА Світлана Олександрівна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права і процесу, Навчально-науковий інститут права та психології Національного університету "Львівська політехніка"

УДК 343.97

В статті розглянуто наркобізнес як проявление організованої преступної діяльності. Определено поняття наркобізнесу. Акцентовано, що наркоманія і наркобізнес представляють реальну загрозу національній безпеці України, а наркобізнес спонукає стимуляції наркоманії. Розкрито рівні організованої преступності і наркобізнесу відносно до вищого, міжрегіонального і міжнародного рівня. Доказано, що наркобізнес у всіх формах його проявлення становить найбільшу частину організованої преступності.

Ключеві слова: наркобізнес, наркоманія, організована преступність, наркотики, наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги або прекурсори.

Постановка проблеми

На рубежі ХХ-ХХІ ст.ст. світова спільнота почала усвідомлювати, що людство прийшло до таких меж, за якими постають досить реальні загрози самознищення. При цьому одним із найнебезпечніших засобів цього самознищення стала наркоманія, яка на сьогоднішній день поширюється і омолоджується. У стимулюванні наркоманії провідна роль належить наркобізнесу. Наркоманія і наркобізнес становлять реальну загрозу національній безпеці. Розробка і формування оптимального поняття наркобізнесу має важливе теоретичне і практичне значення, що дозволяє активізувати способи протидії цьому негативному явищу.

Науковому визначенню наркобізнесу приділяли увагу багато вчених, а саме: С.А. Бандурка, Ю.В. Баулін, О. Вінс, В.В. Голина, І.М. Даньшин, Л.В. Дорош, О.Ф. Дудар, А.П. Закалюк, А.Ф. Зелінський, О.М. Костенко, І.П. Лановенко, О.М. Лемішко, Ф.А. Лопушанський, Д.Г. Лук'яненко, М.І. Мельник, П.В. Мельник, Н.А. Мірошніченко, А.А. Музика, О.І. Перепелиця, А.Я. Светлов, А.О. Селіванов, С.В. Слінько, В.В. Сташис, В.Я. Тацій, В.А. Тимошенко, В.В. Устименко, Є.В. Фесенко, М.С. Хруппа, С.С. Яценко та ін. Однак, незважаючи на пильну увагу до цієї проблеми, вона досі залишається складною та невирішеною.

Проблема незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин їх аналогів або прекурсорів є однією з актуальних як в Україні, так і в цілому світі. У ХХІ столітті наркозлочинність і наркоманія стають явищами глобального масштабу, які загрожують деградації особистості і тотальній криміналізації суспільства. Стрімкий ріст наркоманії поставив її в число найстрашніших хвороб на землі. Зловживання наркотиками досягло величезних масштабів. За офіційними даними, з 5 з лишнім мільярдів чоловік, що мешкають на Земній кулі, знайомі з наркотиками, близько 100 млн майже регулярно вдаються до них, а 50 млн – безнадійні наркомани [1, с.10].- Не минуло це лихо й Україну. Аналіз ситуації, що склалась в державі, свідчить про те, що серед найбільш небезпечних

явищ та процесів, що загрожують майбутньому нашій державі, особливе місце посідає поширення наркоманії. Наркоманія є найгострішою проблемою сьогодення. Кількість осіб, що перебувають на обліку за немедичне вживання наркотичних засобів, постійно зростає. Як зазначають Сорока С.О. і Марко С.І. за даними деяких незалежних експертів кількість наркозалежних в Україні - 1,5-2 мільйона осіб, що в десятки разів перевищує різні офіційні цифри. Викликає занепокоєння поширеність ВІЛ серед тих, хто вживає такі наркотики. У світі з ВІЛ-інфекцією живе близько 37 мільйонів людей, серед яких 19,5 мільйонів отримують антиретровірусне лікування (за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я та ЮНЕЙДС). Україна залишається регіоном з високим рівнем поширення ВІЛ. За оновленими оцінками щодо ВІЛ/СНІДу, на початок 2017 року в Україні мешкало 238 тисяч людей з ВІЛ усіх вікових категорій, у віковій групі старше 15 років рівень поширеності ВІЛ становив 0,61%. Щороку серед обстежених на ВІЛ осіб в Україні виявляється близько 1% осіб з підтвердженими позитивними результатами. За весь період спостереження під нагляд узято 59,1% таких осіб. Під медичним наглядом з приводу ВІЛ-інфекції перебуває 0,31% населення країни. Протягом десяти місяців 2017 року в країні щодня реєстрували 48 випадків захворювання на ВІЛ-інфекцію, 24 захворювання на СНІД та 8 випадків смерті від СНІДу. Проблемою є і те, що наркозалежність помолодшала до 10-11-ти років. Наркоманія серед неповнолітніх становить серйозну загрозу національній безпеці України. Останніми роками Україна послідовно прямує до національної катастрофи: кількість наркозалежних зростає в геометричній прогресії [2, с. 197]. У стимулюванні наркоманії провідна роль належить наркобізнесу, який у всіх формах його прояву складає найбільшу частину організованої злочинності.

У ст. 3 Конвенції 1988 р. поняття наркобізнесу визначається більш загально – як діяльність, що передбачає умисне виготовлення, виробництво, поширення, продаж,

посередництво, транспортування, експорт або імпорт будь-якого наркотичного засобу або психотропної речовини, що є порушенням згідно з конвенцією ООН [3, с. 414].

Узагальнену характеристику транснаціонального наркобізнесу кінця ХХ ст. дали фахівці США Бюро по боротьбі з міжнародним поширенням наркотиків, які мають досвід боротьби з цим явищем. Вони вважають, що після закінчення “холодної війни” наркотрафік продовжує залишатися однією з основних загроз міжнародній стабільності. Він добре організований, безжалісно вдається до насильства, володіє безпрецедентними в історії багатствами. Наркосиндикатами вже створена витончена мережа каналів постачання та розподілу, відпрацьований механізм відмивання грошей і що, можливо, найбільш небезпечно, налагоджені впливові контакти в урядових колах у багатьох державах, у яких виробляються наркотики і через території яких вони переправляються транзитом [4].

В Україні єдиного визначення наркобізнесу також немає. Так, М. Хруппа та О. Вінс розглядають наркобізнес як самостійну галузь підпільного підприємства, що паразитує на такому людському пороку, як зловживання наркотичними засобами. Цю діяльність, вказують автори, можна віднести до підприємницької, яка характеризується: створенням так званого “підприємництва”, тобто започаткованою однією чи кількома особами справи (заняття), спрямованої на одержання незаконних доходів від нелегального виробництва і торгівлі наркотиками; утворенням злочинного угруповання (сім’ї) – для виконання відповідних “технічних” операцій, необхідних для цієї справи; спрямуванням усіх видів діяльності з виробництва, доставки та реалізації наркотиків у єдиний “технологічний” ланцюжок і контроль над цим; організацією мережі збуту (“завоювання” чорного ринку чи створення його шляхом втягнення осіб у немедичну наркотизацію); тривалістю заняття такою злочинною діяльністю у вигляді промислу; одержання надприбутків; захистом від конкуруючих злочинних угруповань та правоохоронних органів; проникненням у законний бізнес,

тобто “відмивання брудних” грошей шляхом вкладення злочинно одержаних доходів у діяльність різного роду фірм, компаній і підприємств з метою створення уявлення про законний характер одержання цих доходів” [5, с. 25].

Ю.В. Баулін зазначає, що організований наркобізнес – це передбачена КК України попередньо обумовлена взаємна діяльність двох або більше осіб, що пов’язана з виробництвом, переміщенням та збутом наркотиків з метою одержання та легалізації злочинних доходів [6, с. 14]. Ці визначення є слушними, адже з них можна зробити висновок, що організований наркобізнес – це діяльність тільки в середині держави. На нашу думку, це діяльність ширшого масштабу як на міжрегіональному, так і міжнародному рівні з високим рівнем організованості і стійкістю груп. Тому ми повністю погоджуємось з думкою В.А.Тимошенко, який зазначає, що злочинна сутність наркобізнесу не обмежується лише виробництвом та збутом наркотиків: наркобізнес породжує систему наркозалежності, сприяє її розгортанню і, у свою чергу, використовує її як базу для власної еволюції. Саме тому наркобізнес за своєю природою не є і не може бути ізольованим, відокремленим різновидом злочинної діяльності. Навпаки – він зростає, споріднюється з іншими злочинами і є фактично «комплексним» злочинним діянням, яке містить у собі ознаки кількох злочинів, що ускладнює його ідентифікацію і, відповідно, побудову системи протидії [7, с.11]. Таким чином, наркобізнес як діяльність охоплює низку взаємопов’язаних дій щодо незаконного культивування наркотиковмісних рослин, виготовлення з них наркотичної сировини, її транспортування, зберігання, виготовлення наркотичних засобів з подальшою оптовою і роздрібною торгівлею ними та отриманням сталого прибутку, в чому й полягає бізнес з наркотиками. Останнім часом з метою наркобізнесу має місце оптове переправлення через кордон, перепродаж, можливо, неодноразовий, крупними та дрібними партіями наркотичних засобів чи психотропних речовин [8, с. 139-140]. Тому вважаємо, що під наркобізнесом слід

розуміти діяльність на міжрегіональному і міжнародному рівнях по створенню організованих груп і злочинних організацій із розвинутою ієрархічною структурою по вертикалі і функціональною структурою по горизонталі, яка спрямована на незаконне виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, пересилання, в тому числі і шляхом контрабанди, з метою збуту наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів, для отримання незаконних прибутків із подальшою їх легалізацією.

Отже, наркобізнес – це різновид організованої злочинної діяльності, що приносить надприбутки тіньовій економіці, яка створює загрозу національним інтересам держав всього світу. Можливість отримання надприбутків є визначальною умовою виникнення такого роду діяльності, яка забезпечує особам, що її здійснюють, швидке збагачення.

Аналіз структури наркобізнесу показує, що отриманий прибуток від збуту наркотичних засобів обумовлений дією економічного закону попиту і пропозиції. У зв’язку з тим, що є люди, які вживають наркотики, це створює попит на вказані речовини. Якщо підвищується попит на наркотики, то, відповідно, збільшується і пропозиція, і прибуток стає більше. У свою чергу, чим вища пропозиція, тим менша ціна на наркотичні засоби і більше можливостей для їх придбання. Так 1995 року ціна 1 г героїну становила 200 доларів США, 1 г кокаїну 260 доларів, 1 г ефедрину – 6-8 доларів, 1 таблетка “екстазі” – до 25 доларів США. Високі ціни на героїн, кокаїн, амфетаміни є поки що стримуючим фактором переходу українських споживачів “ширки” (ацетилованого опію) на імпорتنі наркотики. Щоправда, міжнародні наркоділки пішли шляхом зниження цін свого товару, який поставлявся на український чорний ринок. Сьогодні 1 г героїну коштує 25-30 доларів, 1 г кокаїну – 40-60 доларів, 1 таблетка “екстазі” – 20 доларів США [9, с. 44].

Підвищення рівня попиту на наркотичні засоби забезпечується культивуванням образу життя, пов’язаного з їх вживанням,

розповсюдженням або розширенням сфери збуту, спонуканням до вживання, а також організації або утримання місць для незаконного вживання наркотичних засобів. Добре відомі і методи спонукання, коли використовується стан особи, коли вона знаходиться в стані афекту і під виглядом відведення від проблем повсякдення, що її пригнічують, пропонуються наркотики. Також наркотики пропонуються і для підвищення гостроти відчуття юнаків і дівчат, що відпочивають на дискотеках, концертах, інших місцях, де збирається молодь. У таких випадках, як правило, наркотики пропонуються безкоштовно, однак їх безоплатна передача припиняється в той момент, коли у споживача встановлюється психофізична або фізична залежність від останніх [10, с. 10].. Отже, є попит, то є і пропозиція.

Крім того, протиправний характер наркобізнесу заставляє злочинців діяти таємно, організовано, встановлювати корумповані зв'язки з представниками правоохоронних органів, маскувати окремі етапи своєї діяльності під легальне виробництво. Відомо, що організовані злочинні формування вчиняють не тільки злочинні діяння, а і дії, направлені на забезпечення функціонування злочинного формування, наприклад, створення приватних фірм. Отже, злочинні формування мають свої власні комерційні структури. Деякі лідери організованих злочинних формувань мають не одну, а декілька приватних фірм, що дозволяє їм використовувати права юридичних осіб і виходити на міжнародну арену. Побудова чіткої ієрархічної структури злочинної організації, суворі дисципліна, жорсткі корпоративні правила поведінки і щира винагорода її учасників забезпечує надійне функціонування цього виду суспільно небезпечної діяльності.

Групи, що займаються наркобізнесом, відрізняються від інших організованих груп наступним: більш високим ступенем організованості; суворою ієрархією і чітким розподілом ролей (функціональних обов'язків); відокремленістю від інших злочинних угруповань; регіональним розподілом сфери діяльності; суворою конспіра-

тивністю; добре налагодженою охоронно-контррозвідальною діяльністю; мають великі грошові і валютні ресурси; відрізняються високим рівнем забезпеченості вогнепальною зброєю, засобами зв'язку і транспортом; при прийомі нових членів здійснюється суворий відбір кандидатів, їх перевірка. Як зазначає Г.В. Федоров, щоб успішно протидіяти наркобізнесу, його необхідно розглядати як складне соціально-правове явище, що має свою структуру і виражені закономірні зв'язки між її елементами, які умовно можливо представити у вигляді такої схеми: виготовлення або переробка – перевезення або пересилання – збереження – організація або утримання місць для незаконного вживання – збут наркотичних засобів і т. ін. [10, с. 9], на нашу думку, цю схему доцільно доповнити: - легалізація незаконних прибутків. Отже, як бачимо, наркобізнес включає в себе не один склад злочину, а декілька. Вчинення злочинів починається на території однієї держави, а закінчується на території іншої, а закінчення одного злочину, наприклад, вирощування і виготовлення наркотичних засобів на території однієї держави, не означає закінчення інших – контрабанда наркотичних засобів, збут, легалізація незаконних прибутків. Отже, наркобізнес є проявом організованої злочинності.

Ще на Конгресі ООН з проблем запобігання злочинності, який відбувся у серпні-вересні 1990 р. у Гавані, організовану злочинність охарактеризовано як складні види кримінальної діяльності, що здійснюються у широких масштабах організаціями та іншими групами, які мають внутрішню структуру, отримують фінансовий прибуток і одержують владу шляхом створення й експлуатації ринків незаконних товарів та послуг [11, с. 55].

У Законі України від 30 червня 1993 р. "Про організаційно-правові засади боротьби з організованою злочинністю" в ст. 1 організована злочинність визначається як "сукупність злочинів, що вчиняються у зв'язку зі створенням та діяльністю організованих злочинних угруповань" [12]. О.М. Костенко вказує, що у буквальному розумінні організована злочинність – це сукупність

злочинів, вчинених злочинними групами на певній території або у певній галузі людської діяльності [13 с. 72]. О.О. Кваша пропонує таке визначення організованої злочинності: “Це якісно нова форма групової злочинності, яку утворює діяльність злочинних організацій, що мають ієрархічну структуру, спеціально пристосовану для вчинення злочинів” [14, с. 95]. Уявляється, найбільш вдало визначення організованої злочинності дано О.О. Квашею. Адже, на наш погляд, це визначення слід розширити, вказавши, що це діяльність не тільки злочинних організацій, а й організованих груп, які діють у їх складі. О.О. Кваша також зазначає, що організована злочинність характеризується як соціальне явище, чи соціально-негативне явище, чи найбільш небезпечна форма соціального зла, чи форма соціальної паталогії [14, с. 86]. Це одне з найбільших деструктивних явищ, що негативно впливають на соціальний, економічний і культурний розвиток будь-якої держави, що втягують у свою орбіту різні прошарки населення. Це, зокрема, стосується й України, в якій зараз відбувається реформування та розбудова державної правової системи, несформованість якої є сприятливою умовою для організованої злочинності та є загрозою проникнення її практично в усі сфери суспільних відносин, галузі господарювання і управління. За своєю суттю – це надзвичайно негативне явище, величезна руйнівна сила для держави, що виникла в процесі розвитку самої злочинності.

О.М. Литвак, досліджуючи питання організованої злочинності, вказує, що “необхідно відрізнити три рівні організованих злочинних груп: 1) низовий, утворений з великої кількості зграй, які діють у межах міста або району і, як правило, не мають корумпованих зв'язків у владних інстанціях; 2) середній (регіональний) – відносно великий, значно більші, ніж з трьох учасників, банди та інші злочинні угруповання, з чітко визначеною структурною побудовою. Можливі іноді корумповані зв'язки з владою та їх кримінальний вплив у межах області і суміжних областей; 3) вищий, міжрегіональний і міжнародний рівень складається із злочинних організацій з розвинутою вер-

тикальною (ієрархічною) і горизонтальною (функціональною) структурами. Без проникнення у владні структури злочинна діяльність таких об'єднань неможлива” [15, с. 104].

Отже, наркобізнес слід віднести до вищого, міжрегіонального і міжнародного рівня організованих злочинних груп, який не може існувати, а тим більше розвиватись, без тісного, а часом і відкритого зв'язку між політичними діячами і злочинним елементом. Це зумовлює наявність корумпованих зв'язків в апараті влади і управління, а також у правоохоронних органах, оскільки без них неможлива злагоджена діяльність організованих злочинних формувань. Корупція дезорганізує суспільство, її метою у сфері державної служби, у першу чергу, виступає збагачення окремих осіб за рахунок взаємодії зі злочинним елементом, у тому числі з наркомафією. Ми також повністю погоджуємось з думкою В.А. Тимошенка, який довів, що наркобізнес посідає особливе місце в системі транснаціональної злочинності, а також, що наркобізнес як в історичному, так і в сучасно-логічному вимірах, був і є відносно самостійним соціальним (чи антисоціальним) феноменом, якому властиві свої, особливі закономірності. Останні не є простим проявом сутності сучасної організованої злочинності, більше того, вони є не тільки її проявом, скільки самі значною мірою визначають її сутність, диктують їй правила сучасної поведінки, зумовлюють її мімікрію тощо. Наркобізнес – це не рядова, тим більше, похідна від інших складова організованої злочинності. Він набув статусу пріоритетності щодо всіх складових сучасної глобалізованої злочинності, а нині взагалі є першоосновою, першозасадним чинником найбільш небезпечних її різновидів (форм) [7, с.12].

Використовуючи вищеописані істотні ознаки наркобізнесу, його можливо визначити як негативне соціальне явище, що представляє собою організовану злочинну (а в деяких випадках і незлочинну) діяльність для отримання, примноження і легалізації злочинних доходів, а також сукупність ієрархічно побудованих організованих злочинних формувань, що викорис-

товують для досягнення поставлених цілей корупційні зв'язки і володіють найвищим ступенем латентності в результаті функціонування власної системи нейтралізації всіх форм соціального контролю.

Література

1. Тимошенко В.А. Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам: монографія / В.А. Тимошенко – К.: Вид-во НА СБ України, 2006. – 440 с.
2. Сорока С.О., Марко С.І. Протидія наркоманії і наркозлочинності / С.О. Сорока, С.І. Марко // Юридичний науковий електронний журнал, 2018. – № 2. – С.197-199. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lsej.org.ua/2_2018/53.pdf.
3. Сборник материалов ООН по борьбе с незаконным оборотом наркотиков / сост. А.П. Удод, Т.А. Галущенко, Е.А. Чистякова. – К.: РИО МВД Украины, 1998. – 516 с.
4. US INCS Report. – 1999. – P. 5.
5. Вінс О. Кримінологічне поняття наркобізнесу / О. Вінс, М. Хруппа // Право України, 1993. – № 4. – С. 25–27.
6. Баулін Ю.В. Організований наркобізнес (поняття, форми, підстави кримінальної відповідальності) / Баулін Ю.В., Борищев В.І., Дорош Л.В. та ін.; за заг. ред. Ю.В. Бауліна, Л.В. Дорош. – Х.: Право, 2005. – 256 с.
7. В.А.Тимошенко В.А. Формування системи національної та міжнародної протидії сучасному наркобізнесу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктор юрид. наук: спец. 12.00.08 Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_low/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P2.
8. Бова А.А. Наркозлочинність: кримінологічна характеристика та запобігання: науково-практичний посібник / Бова А.А., Женунтій В.І., Закалюк А.П.; за заг. ред. А.П. Закалюка. – К.: 2006. – 296 с.
9. Кіцул А.П. Сучасні тенденції розвитку наркобізнесу в Україні та методи боротьби з ним / А.П. Кіцул // Боротьба з наркобізнесом: проблеми та шляхи їх вирішення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної

конференції (Одеса, 17-18 жовтня 2002р.). – Одеса: НДРВВ ОЮІ КУВС, 2002. – 246 с.

10. Федоров Г.В. Криминалистическое обеспечение противодействию наркобизнесу: монография / Г.В. Федоров, Ю.М. Юбко; под ред. Г.В. Федорова. – Мн.: Тесей, 2006. – 244 с.

11. Марків І. Організована злочинність: її аналіз та сучасний стан / І. Марків // Право України. – 2004. – № 6. – С. 54–56.

12. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – Ст. 358.

13. Костенко О.М. Організована злочинність: Юридична дефініція та модель протидії / О.М. Костенко // Проблеми боротьби з корупцією і організованою злочинністю. – Т.7. – К., 1998. – С. 72–74.

14. Кваша О.О. Організатор злочину. Кримінально-правове та кримінологічне дослідження: монографія / О.О. Кваша – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького, 2003. – 216 с.

15. Литвак О. Протидія організованій злочинності / О. Литвак // Право України. – 2004. – № 4. – С. 103–107.

References:

1. Tymoshenko V.A. Narkobiznes: nacional`na ta mizhnarodna proty`diya novy`m vy`kly`kam: monografiya [*Drug trafficking: national and international counteraction to new challenges: monography*] / K.: Vy`dvo NA SB Ukrayiny`, 2006. 440 s.
2. Soroka S.O., Marko S.I. Proty`diya narkomaniyi i narkozlochy`nnosti [*The counteraction to drug trafficking*] Yury`dy`chny`j naukovy`j elektronny`j zhurnal, 2018. # 2. S.197-199. [Elektronny`j resurs]. – Rezhy`m dostupu: http://lsej.org.ua/2_2018/53.pdf.
3. Sborny`k matery`alov OON po bor`be s nezakonnym oborotom narkoty`kov [*UN Review on fight against drug trafficking*] / sost. A.P. Udod, T.A. Galushhenko, E.A. Chy`styakova. K.: RY`O MVD Ukray`ny, 1998. 516 s.
4. US INCS Report. 1999. P. 5.
5. Vins O. Kry`minologichne ponyattya narkobiznesu [*Criminological notion of drug trafficking*] / O. Vins, M. Xruppa // Pravo Ukrayiny`, 1993. # 4. S. 25–27.

6. Baulin Yu.V. Organizovany`j nar-kobiznes (ponyattya, formy`, pidstavy` kry`minal`noyi vidpovidal`nosti) [**Organized drug trafficking (the notion, forms, grounds for criminal liability)**] / Baulin Yu.V., Bory`sov V.I., Dorosh L.V. ta in.; za zag. red. Yu.V. Baulina, L.V. Dorosh. X.: Pravo, 2005. 256 s.
7. V.A.Ty`moshenko V.A. Formuvannya sy`stemy` nacional`noyi ta mizhnarodnoyi proty`diyi suchasnomu narkobiznesu [**The establishment of modern national and international system of fight against drug trafficking**] avtoref. dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya doktor yury`d. nauk: specz. 12.00.08 Kry`minal`ne pravo ta kry`minologiya; kry`minal`no-vy`konavche pravo / [Elektronny`j resurs]. Rezhym` dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_low/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P2.
8. Bova A.A. Narkozlochy`nnist`: kry`minologichna xaraktery`sty`ka ta zapobigannya [**Drug trafficking: criminological characteristics and prevention**] naukovo-prakty`chny`j posibny`k / Bova A.A., Zhenuntij V.I., Zakalyuk A.P.; za zag. red. A.P. Zakalyuka. K.: 2006. 296 s.
9. Kiczul A.P. Suchasni tendencyi rozvy`tku narkobiznesu v Ukraini ta metody` borot`by` z ny`m [**Modern tendency of drug trafficking development in Ukraine and ways of its overcoming**] Borot`ba z narkobiznesom: problemy` ta shlyaxy` yix vy`rishennya: materialy` Vseukrayins`koyi naukovo-prakty`chnoyi konferencyi (Odesa, 17-18 zhovtnya 2002r.). Odesa: NDRVV OYuI KUVS, 2002. 246 s.
10. Fedorov G.V. Kry`my`naly`sty`cheskoe obespecheny`e proty`vodejstvuy`nu narkoby`znesu [**Criminalistics counteraction to drug trafficking**] monografy`ya / G.V. Fedorov, Yu.M. Yubko; pod red. G.V. Fedorova. Mn.: Tesej, 2006. 244 s.
11. Markiv I. Organizovana zlochy`nnist`: yiyi analiz ta suchasny`j stan [**Organized crime: its analysis and current state**] / I. Markiv // Pravo Ukrainy`. 2004. # 6. S. 54–56.
12. Pro organizacijno-pravovi osnovy` borot`by` z organizovanoyu zlochy`nnistyu: Zakon Ukrainy` [**On organizational aspects of fight against organized crime: Laws of Ukraine**] // Vidomosti Verxovnoyi Rady` Ukrainy`. 1993. # 35. St. 358.
13. Kostenko O.M. Organizovana zlochy`nnist`: Yury`dy`chna definiciya ta model` proty`diyi [**Organized crime: Legal definition and counteraction**] / O.M. Kostenko // Problemy` borot`by` z korupciyeyu i organizovanoyu zlochy`nnistyu. T.7. K., 1998. S. 72–74.
14. Kvasha O.O. Organizator zlochy`nu. Kry`minal`no-pravove ta kry`minologichne doslidzhennya: monografiya [**The organizer of a crime. Criminal and criminalistics research: monography**] / O.O. Kvasha K.: In-derzhavy` i prava im. V.M. Korecz`kogo, 2003. 216 s.
15. Ly`tvak O. Protly`diya organizovanij zlochy`nnosti [**Counteraction to organized crime**] / O. Ly`tvak // Pravo Ukrainy`. 2004. # 4. S. 103–107.

Organized crime in drug trafficking

The article deals with drug trafficking as a manifestation of organized criminal activity. It is stated that Ukraine does not have a single definition of drug trafficking. Some scientists consider drug trafficking as an independent branch of the underground businesses that feed on human vices such as drug abuse. Others point out that under the Criminal Ukraine it is caused by pre mutual activity of two or more persons related to the production, transfer and sale of drugs for the purpose of receiving criminal proceeds and money laundering. However, according to the authors, the drug business is a kind of organized criminal activity, which brings super-profits to the shadow economy, which threatens the national interests of countries around the world. The possibility of obtaining excess profits is a defining condition for the emergence of such activities, which provides rapid enrichment to those who carry it out.

It is proved that the groups engaged in drug trafficking differ from other organized groups as follows: higher degree of organization; strict hierarchy and clear distribution of roles; isolation from other criminal groups; regional division of the sphere of activity; strict secrecy; well-organized security and counter-intelligence activities; have large monetary and currency resources; are characterized by a high level of firearms security, means of communication and transport; when receiving

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто наркобізнес як прояв організованої злочинної діяльності. Визначено поняття наркобізнесу. Закцентовано, що наркоманія та наркобізнес становлять реальну загрозу національній безпеці України, а наркобізнес сприяє стимуляції наркоманії. Розкрито рівні організованої злочинності і наркобізнес віднесено до вищого, міжрегіонального і міжнародного рівня. Доведено, що наркобізнес у всіх формах його прояву складає найбільшу частину організованої злочинності.

Ключові слова: наркобізнес, наркоманія, організована злочинність, наркотики, наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги або прекурсори.

SUMMARY

The article considers drug trafficking as a manifestation of organized criminal activity. The concept of drug business is defined. It is emphasized that drug addiction and drug business pose a real threat to the national security of Ukraine, and the drug business contributes to the stimulation of drug addiction. The levels of organized crime are revealed and the drug business is classified as the highest, interregional and international level. It is proved that the drug business, in all its forms of manifestation, constitutes the largest part of organized crime.

Key words: drug business, drug addiction, organized crime, drugs, narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues or precursors.

new members a strict selection of candidates and their verification is carried out.

Using the essential features of drug trafficking described in the article, it can be defined as a negative social phenomenon, which is an organized criminal (and in some cases non-criminal) activity for obtaining, enhance-

ment and legalization of criminal proceeds, as well as a set of hierarchically organized criminal groups that use corruption networks to achieve their goals and possess the highest degree of latency as a result of the functioning of their own system of all forms of social control neutralization.